

prima instanță: M. Chiperi
instanța de apel: N. Traciuc, M. Anton, I. Cotruță
DECIZIE

nr. 2ra-1263/16

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:
Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Galina Stratulat
Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Victor Mircea, reprezentat de avocatul Nicolae Pricopneac

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Sârbu, reprezentată de avocatul Veaceslav Cazacu împotriva lui Victor Mircea cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 prin care a fost respins apelul declarat de Victor Mircea, admis apelul declarat de Elena Sîrbu, casată parțial hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 23 iunie 2015 și emisă în această parte o nouă hotărâre

constată:

La 20 ianuarie 2015, Elena Sârbu, reprezentată de avocatul Veaceslav Cazacu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Mircea cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii a invocat că din anul 2003 se află în relații de concubinaj cu Victor Mircea, nefiind înregistrată de jure căsătoria lor.

Susține că pe tot parcursul anilor, dâșșii au locuit împreună și au dus gospodărie în comun.

Relatează că pe terenul de pământ, procurat împreună, cu suprafața de 0,0569 ha, nr. cadastral 1017101346, situat în com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, întovărășirea pomicolă „Chetrodex”, trecută în proprietatea lui Victor Mircea, în baza contractului de vânzare – cumpărare din 02 octombrie 2008, cu permisiunea Consiliului com. Chetrosu, prin decizia nr. 3 din 29 august 2008, dâșșii au edificat o casă de locuit.

Menționează că gospodăria și casa de locuit construită împreună cu pârâtul nu este înregistrată la OCT Anenii Noi.

Sușține că fiind în relații de concubinaj cu Victor Mircea, terenul de pământ menționat a fost înregistrat doar pe numele lui Victor Mircea în anul 2008.

Relevă că obiectul litigiului este anume terenul de pământ, cu suprafața de 0,0569 ha, nr. cadastral 1017101346, situat în com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 320, 371, 370 Cod civil, art. 5, 12, 40, 117, 166-167, 168, 185, 174-178 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cotă-parte din terenul de pământ, cu suprafața de 0,0569 ha, nr. cadastral 1017101346, situat în com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, încasarea cheltuielilor de judecată și obligarea ÎS „Cadastru” să efectueze modificările respective în Registrul Bunurilor Imobile.

La 02 februarie 2015, Elena Sârbu, reprezentată de avocatul Veaceslav Cazacu a depus cerere de concretizare a acțiunii, prin care a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cotă-parte din terenul de pământ, cu suprafața de 0,0569 ha, nr. cadastral 1017101346, situat în com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin cererea de chemare în judecată suplimentară, Elena Sârbu, reprezentată de avocatul Veaceslav Cazacu, a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cotă-parte ideală din terenul de pământ, cu suprafața de 0,0569 ha, nr. cadastral 1017101346, situat în com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi și ½ cotă-parte ideală din căsuța sezonieră nr. cadastral 1017101346.01 situată în com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, extravilan, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 23 iunie 2015 a fost admisă acțiunea parțial, recunoscut dreptul de proprietate a Elenei Sîrbu la ½ cotă-parte din terenul cu suprafața de 0,0569 ha, nr. cadastral 1017101346 situat în sat. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, în rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Au fost încasate de la Victor Mircea în beneficiul Elenei Sîrbu cheltuielile de judecată în mărime de 2720 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 a fost respins apelul declarat de Victor Mircea, admis apelul declarat de Elena Sîrbu, casată parțial hotărârea primei instanțe în partea prin care a fost respins capătul de cerere cu privire la încasarea cheltuielilor pentru serviciile executorului judecătoresc și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost admisă cererea Elenei Sîrbu împotriva lui Victor Mircea cu privire la încasarea cheltuielilor pentru serviciile executorului judecătoresc, încasat de la Victor Mircea în beneficiul Elenei Sîrbu cheltuielile pentru serviciile executorului judecătoresc în valoare de 2181,75 lei, în rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 04 aprilie 2016, prin intermediul Oficiului Poștal, Victor Mircea, reprezentat de avocatul Nicolae Pricopneac a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Sușține că nici instanța de fond și nici instanța de apel nu au reținut faptul că în niciuna din cererile de chemare în judecată Elena Sîrbu nu a solicitat recunoașterea relațiilor dintre ei ca relații de concubinaj, similare cu cele de soț și soție.

Menționează că instanța de fond, fără a lua în considerație solicitările intimitei, din oficiu, a împărțit lotul de teren litigios considerându-l ca proprietate comună în devălmășie a soților.

Relatează că intimata de mai mulți ani se afla la muncă peste hotarele RM, de unde trimitea bani, pe care dânsul îi păstra și înregistra într-un carnet, iar ulterior îi întorcea Elenei Sârbu.

Afirmă că lotul de pământ a fost procurat în anul 2003, adică anterior încheierii contractului de vânzare-cumpărare din anul 2008, procurare care a avut un aspect de trecere a dreptului de a fi membru al asociației „Sănătatea”, dobândit de el contra plată de la Vladimir Vulpe.

Având în vedere art. 386 alin. (1) lit. d) CPC, consideră că au fost încălcate normele de drept material și procedural, instanța depășind atribuțiile sale prin aplicarea unor norme de drept nesolicitate de intimată și nu în procedura cuvenită (specială), ci generală, fără a acorda posibilitate părților de a prezenta probe.

Relevă că instanța de fond nu a stabilit ce anume includ cheltuielile de judecată, deoarece intimata a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistența juridică acordată de către avocat și nu pentru serviciile executorului judecătoresc.

Consideră că instanța de apel eronat a interpretat legea, nu s-a expus asupra tuturor circumstanțelor expuse în apelul de el declarat.

La 18 mai 2016, Elena Sârbu, reprezentată de avocatul Veaceslav Cazacu a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului declarat, menținerea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a pronunța o nouă hotărâre prin care a respinge integral acțiunea din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre;

După cum denotă actele cauzei, înaintând prezenta acțiune în instanța de judecată împotriva lui Victor Mircea, Elena Sîrbu a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cotă-parte ideală din terenul de pământ, cu suprafața de 0,0569 ha, nr. cadastral 1017101346, situat în com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi și ½ cotă-parte ideală din căsuța sezonieră nr. cadastral 1017101346.01 situată în com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, extravilan, în acest sens invocând prevederile art. 370, 371 Cod civil, care reglementează proprietatea comună în devălmășie a soților.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii înaintate de către Elena Sârbu, prin care a recunoscut dreptul de proprietate a Elenei Sârbu la ½ cotă-parte din terenul cu suprafața de 0,0569 ha, nr. cadastral 1017101346 situat în sat. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de Victor Mircea, instanța de apel l-a considerat neîntemeiat, respingându-l, iar apelul declarat de Elena Sârbu a fost admis, casată parțial hotărârea primei instanțe în partea prin care a fost respins capătul de cerere cu privire la încasarea cheltuielilor pentru serviciile executorului judecătoresc și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost admisă cererea Elenei Sîrbu împotriva lui Victor Mircea cu privire la încasarea cheltuielilor pentru serviciile executorului judecătoresc, încasat de la Victor Mircea în beneficiul Elenei Sîrbu cheltuielile pentru serviciile executorului judecătoresc în valoare de 2181,75 lei, în rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de recurs constată, însă, că concluziile instanțelor de judecată sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, soluția dată de instanțe în sensul suscitată fiind incorectă, fapt ce rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a obiectului în litigiu, precum și interpretarea eronată a normelor de drept material care guvernează raportul juridic din speță.

În susținerea opiniei date instanța de recurs reține că din materialele cauzei se constată cu certitudine că Elena Sârbu s-a aflat în relații de concubinaj cu Victor Mircea din anul 2003, căsătoria nefiind înregistrată la organul stării civile.

Se mai constată că în timpul acestor relațiilor de concubinaj, la 02 octombrie 2008, de către Victor Mircea a fost procurat terenul – lot pomicol cu o suprafață de 0,0569 ha, situat în hotarele primăriei com. Chetrosu, raionul Anenii-Noi, IP „Chetrodex” (f. d. 12-13).

Instanța de recurs constată ca neîntemeiată reținerea instanțelor de judecată ierarhic inferioare că bunul imobil din litigiu este supus regimului proprietății comune în devălmășie și cota fiecărui soț se prezumă a fi egală, fiind indubitabil că la caz nu suntem în prezența proprietății comune în devălmășie a soților.

Or, în interpretarea corectă a prevederilor art. 371 Cod civil, care reglementează proprietatea comună în devălmășie a soților, este de înțeles că

constituie proprietate comună în devălmășie a soților bunurile dobândite de aceștia în timpul căsătoriei dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri.

Ca consecință, se va menționa că pentru situația în care dreptul de proprietate a fost dobândit în timpul relației de concubinaj, obiectul material al acestuia se va partaja conform aportului fiecăruia la dobândirea bunului, dobândirea bunului fiind considerată ca rezultat al unui acord de activitate comună în scopul dobândirii de bunuri, adică al contractului de societate civilă (art. 1339 Cod civil), or relația de fapt a concubinajului nu poate constitui temei de dobândire a dreptului de proprietate, prin prisma prevederilor art. 366 alin. (1) Cod civil

Sub acest obiectiv, instanța de recurs reține ca irelevante la caz, pentru recunoașterea dreptului de proprietate la $\frac{1}{2}$ din imobilul în litigiu după Elena Sîrbu, probele aduse de ultima și reținute de instanțele de judecată ierarhic inferioare, precum că, deși dânsa se află în relații de concubinaj cu Victor Mircea, ei locuiesc împreună în casa amplasată pe terenul litigios, ducând o gospodărie comună, astfel încât vecinii și cei care îi cunosc consideră și sunt încrezuți că sunt o familie.

Or, anume instituția căsătoriei, adică regimul matrimonial, reprezintă totalitatea normelor juridice referitoare la relațiile dintre soți pe timpul căsătoriei, în special cu privire la bunurile lor.

Pentru aceste considerente se impune concluzia netemeinicii pretenției Elenei Sîrbu, prin prisma art. 370, 371 Cod civil, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra $\frac{1}{2}$ cotă-parte din terenul de pământ, cu suprafața de 0,0569 ha, nr. cadastral 1017101346, situat în com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, extravilan și $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din căsuța sezonieră nr. cadastral 1017101346.01 situată în com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, obligarea ÎS „Cadastru” să efectueze modificările respective în Registrul Bunurilor Imobile și încasarea cheltuielilor de judecată, ca consecință și netemeinicia hotărârilor de judecată ierarhic inferioare.

În raport de considerentele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Victor Mircea, reprezentat de avocatul Nicolae Pricopneac, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care a respinge cererea de chemare în judecată a Elenei Sârbu ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Victor Mircea, reprezentat de avocatul Nicolae Pricopneac.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 și hotărârea Judecătoria Anenii Noi din 23 iunie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Sârbu, reprezentată de avocatul Veaceslav Cazacu

împotriva lui Victor Mircea cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată a Elenei Sârbu, reprezentată de avocatul Veaceslav Cazacu împotriva lui Victor Mircea cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru

Ala Cobăneanu